

Totaalindrukken en auteursrechtelijk beschermde trekken

Prof. mr J.H. Spoor

VvA 7 februari 2014

1

Werk

Eok&ps / eigen intellectuele schepping / Eigen creatieve keuzes

Verveelvoudiging

Overname van auteursrechtelijk beschermde trekken

- citaat
- vertaling
- bewerking
 - Pygmalion / My Fair Lady
- vrije bewerking
 - Romeo and Juliet / West Side Story
 - Till Eulenspiegels lustige Streiche

VvA 7 februari 2014

4

Artikel 13 Aw

Onder verveelvoudiging wordt mede verstaan 'de vertaling, de muziekschikking, de verfilming of tooneelbewerking en in het algemeen iedere geheele of gedeeltelijke bewerking of nabootsing in gewijzigden vorm, welke niet als een nieuw, oorspronkelijk werk moet worden aangemerkt'.

VvA 7 februari 2014

2

Aandachtspunten

- 1 Auteursrechtelijk beschermde trekken
- 2 Techniekuitsluiting
- 3 Beschermingsomvang
- 4 Totaalindrukken

VvA 7 februari 2014

5

HR 22 februari 2013 (*Stokke/H3*), rov. 3.4: voorwaarden voor en omvang van auteursrechtelijke bescherming

- (a) Eok&ps (Endstra) / eigen intellectuele schepping (Infopaq I) [Eigen creatieve keuzes]
- (b) Ook bij gebruiksvorwerpen (Screenprints) en naar Europees recht
- (c) Technische elementen zijn van bescherming uitgesloten (BSA; Kecofa)
- (d) technische en functionele eisen sluiten ruimte voor creatieve keuzes niet uit (Slotmeervilla's)
- (e) Bij gebruiksvorwerpen gaat het om de mate van overeenstemming van totaalindrukken, waarbij de auteursrechtelijk beschermde trekken of elementen bepalend zijn (Decaux)
- (f) Het oordeel over beschermingsomvang en inbreuk is in hoge mate feitelijk (Heertje)

VvA 7 februari 2014

3

1 Auteursrechtelijk beschermde trekken

Samenstel van creatieve keuzes dat als zodanig aan de werktoets voldoet. Soms elf woorden. Of minder

- 10 woorden
 - To be or not to be - that is the question
- 6 woorden
 - To be or not to be
- 3 woorden
 - Heerlijk helder Heineken
- één woord
 - Minkukel

VvA 7 februari 2014

6

Stokke/H3, punt e)

e) De auteursrechtelijk beschermde trekken of elementen [zijn] bepalend, met dien verstande dat ook een verzameling of bepaalde selectie van op zichzelf niet beschermde elementen, een (oorspronkelijk) werk kan zijn in de zin van de Auteurswet, mits die selectie het persoonlijk stempel van de maker draagt. Bij de vergelijking van de totaalindrukken dienen dus ook onbeschermde elementen in aanmerking te worden genomen, voor zover de combinatie van al deze elementen in het beweerdelijk nagebootste werk aan de "werktoets" beantwoordt. Voorts geldt dat de enkele omstandigheid dat het werk of bepaalde elementen daarvan, passen binnen een bepaalde mode, stijl of trend niet betekent dat het werk of deze elementen zonder meer onbeschermd zijn. Onderzocht moet worden of de vormgeving van de (combinatie van de) verschillende elementen zodanig is dat aangenomen kan worden dat met het ontwerp door de maker op een voldoende eigen wijze uiting is gegeven aan de vigerende stijl, trend of mode

VvA 7 februari 2014

7

4 Gelijkenis van totaalindrukken

- * HR 29 december 1995, NJ 1996, 546 m.nt. DWFV (*Decaux/Mediamax*)
- Hof onderzoekt of het Billboard van Mediamax een nabootsing in gewijzigde vorm is van de Mupi Senior van Decaux c.q. daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertoont, en concludeert dat de totaalindrukken van de producten van partijen zodanig verschillend zijn dat van een inbreuk op het aan Decaux toekomende auteursrecht of modelrecht niet gesproken kan worden.
- HR: de door het Hof voor de onderhavige toetsing gebezigde maatstaf is zowel uit auteursrechtelijk als uit modelrechtelijk oogpunt juist.

VvA 7 februari 2014

10

2 Techniekuitsluiting. Stokke/H3, punt c)

Dit werkbegrip vindt haar begrenzing waar het eigen, oorspronkelijk karakter enkel datgene betreft wat noodzakelijk is voor het verkrijgen van een technisch effect. Elementen van het werk die louter een technisch effect dienen of te zeer het resultaat zijn van een door technische uitgangspunten beperkte keuze, zijn van bescherming uitgesloten (vgl. HvJEU 22 december 2010 (BSA) en HR 16 juni 2006 (Kecofa/Lancôme). Daarbij verdient opmerking dat deze uitsluiting van auteursrechtelijke bescherming zich niet uitstrekt tot alle elementen die een technische functie bezitten: daarmee zou de industriële vormgeving ten onrechte buiten het bereik van het auteursrecht geplaatst worden.

VvA 7 februari 2014

8

4 Gelijkenis van totaalindrukken

HR 29 november 2002 (*Una voce Particolare*):
Voor de [...] overeenstemmingsvraag komt het in een geval als het onderhavige erop aan of het beweerdelijk inbreukmakende werk in zodanige mate de auteursrechtelijk beschermde trekken van het eerdere werk vertoont dat de totaalindrukken die de beide werken maken te weinig verschillen voor het oordeel dat het eerstbedoelde werk als een zelfstandig werk kan worden aangemerkt.

Stokke/H3, punt (e)

Bij gebruiksvoorwerpen gaat het om de mate waarin de totaalindrukken overeenstemmen. De auteursrechtelijk beschermde trekken of elementen van laatstbedoeld werk zijn daarbij bepalend, met dien verstande etc.

VvA 7 februari 2014

11

3 Beschermingsomvang

Hof 's-Gravenhage 31 mei 2011 (*Stokke/Hauck*)
Naar het oordeel van het hof [is er] sprake van een revolutionair ontwerp met een hoge mate van oorspronkelijkheid en een nieuwe visie op het tot dan toe bestaande concept van een kinderstoel. Daarbij past een ruime beschermingsomvang.

Conclusie AG Verkade

4.15: Het Nederlandse auteursrecht kent geen wettelijk criterium 'ruime of beperkte beschermingsomvang'. Werken genieten steeds dezelfde beschermingsomvang volgens het criterium van art. 13 Aw. Wel mag aan functionele werken meer worden ontleend en genieten zij in zoverre dus een beperktere beschermingsomvang.

VvA 7 februari 2014

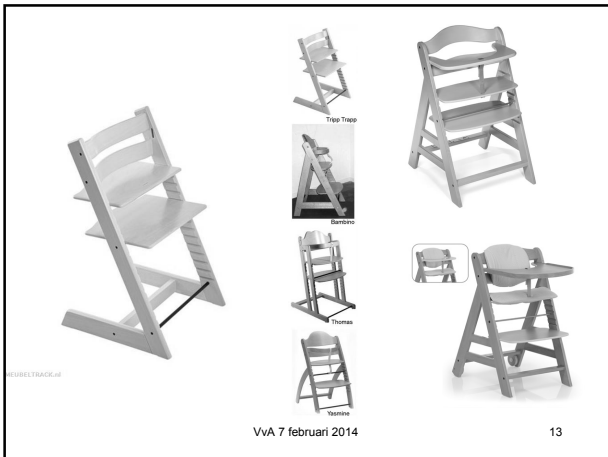
9

AG Verkade, conclusie voor Stokke/H3

Niet omstreden is de toepasbaarheid van het totaalindrukken-criterium bij de beoordeling van (beweerde) inbreuk op werken van toegepaste kunst: mits men zich ervan bewust blijft dat ook daarbij rekening moet worden gehouden met de vraag of overeenstemmende trekken van de wederzijdse producten al dan niet auteursrechtelijk beschermd zijn.

VvA 7 februari 2014

12

Hof 's-Gravenhage 31 mei 2011 (Stokke/Hauck)

* Ook al bestaat er een verschil doordat de L-vorm van staander en ligger in de ALPHA-stoel niet aanwezig is - de totaalindrukken die de TRIPP TRAPP-stoel en de ALPHA-stoel maken, verschillen te weinig voor het oordeel dat de ALPHA-stoel als een nieuw en oorspronkelijk werk kan worden aangemerkt.

VvA 7 februari 2014 16

Hof 's-Gravenhage 31 mei 2011 (Stokke/Hauck)

Naar het oordeel van het hof heeft de Tripp Trapp dus twee afzonderlijke auteursrechtelijk beschermde trekken: de schuine staanders waarin alle elementen van de stoel zijn verwerkt en de L-vorm van de staanders en de liggers. [...]

Het door de Hoge Raad aanvaarde 'totaalindrukken'-criterium geldt, naar wordt aangenomen, alleen voor voorwerpen van toegepaste kunst. Bij werken van literatuur en (zuivere) kunst levert overname van één auteursrechtelijk beschermd element reeds inbreuk op, ook als de totaalindrukken geheel verschillend zijn.

VvA 7 februari 2014 14

Totaalindrukken: bezwaren

- *Indrukken*, wat zijn dat eigenlijk? En hoe stel je ze vast?
- Overgenomen onbeschermd maar beeldbepalende materie moet worden weggedacht. Hoezo, *totaalindrukken*?
- Toegevoegde materie kan leiden tot een andere totaalindruk, terwijl wel degelijk auteursrechtelijk beschermde trekken zijn overgenomen.

VvA 7 februari 2014 17

Hof 's-Gravenhage 31 mei 2011 (Stokke/Hauck)

- * Naar het oordeel van het hof [is er] sprake van een revolutionair ontwerp met een hoge mate van oorspronkelijkheid en een nieuwe visie op het tot dan toe bestaande concept van een kinderstoel. Daarbij past een ruime beschermingsomvang.
- * In een geval als het onderhavige, waarin in een werk twee auteursrechtelijk beschermde trekken kunnen worden onderscheiden, terwijl voorts moet worden uitgegaan van een ruime beschermingsomvang, kan niet worden aanvaard dat het overnemen van slechts één van die trekken zou meebrengen dat van auteursrechtinbreuk geen sprake kan zijn.

VvA 7 februari 2014 15